

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretiaiu abonamentului :	Pretiaiu insertiunilor :	Correspondintiele sè se adreseze la Redac- tiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe an . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCÓL'A“
„ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	Er banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci		TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.
„ „ „ „ „ j. a. 7 franci		

Disciplin'a.

— Studiu pedagogicu. —

Invetiatoriulu este maestrulu, sub a carui mana se forméza cetatienii statelor viitoare. Scól'a e unu statulu micu, are legile sale, are organizatiunea sa, si precum este ordinea in statulu micu, asia va fi ordinea in statulu mare.

Disciplin'a buna impreunata cu invetiamentu temeinicu va educá o natiune lumirata, pacinica si sírguitoare, ér din scólele cu disciplina laxa va esi unu poporu nesupusu, nepacinicu, nelucratoriu. Scól'a poporala este unu institutu de educatiune in intielesulu eminentu alu cuventulu, ea are de scopu a promová desvoltarea tuturor facultatiloru omenesci, asia incát elevulu se devina unu omu indestulitu cu sórtea sa, unu individulu de sinestatatoriu, unu membru utilu alu societátii, unu cetatianu bravu, care se scie dominá cugetárele si nesuintiele sale, dupa cum preinde legea morala — legea lui Dumnedieu!

Mijloculu principálu alu educatiunei scolare, pe langa invetiamentu, este disciplin'a.

Invetiamentulu, fie acél'a cât de metodicu, numai asia va produce ródele dorite, daca va fi impreunatu cu o disciplina rationala; dicemu si mai multu: „o disciplina buna valoréza mai multu, decât unu invetiamentu buna“ — cuvintele renumitului pedagogu *Diesterweg* —, ba in cele din urma invetiamentulu insusi trebuie sè se faca unu mijlocu disciplinariu.

Cuventulu latinu: „disciplina“ insemnéza invetiatura, instructiune, sciintia, dar mai insemnéza inca: ordine, regula, portare normata dupa legi morale; intielesulu acést'a bilateralu alu cuventulu ne esplica de ajunsu, cumca invetiamentulu póte se fie — si trebuie se fie — unu mijlocu dintre cele mai insemnate pentru a regulá moralitatea scólariulu fragedu.

Unu miracolu psihologicu ar fi, daca invetiatur'a ar impededá moralitatea, seau o ar corupe

chiar. Sciinti'a educatiunei reconósce pe deplinu puterea educativa a invetiamentulu. Nime nu póte tagadú, cumca lumia invetiaturei desceptand mintea, incaldiesce si inim'a totodata: reguléza simtiemintele si tendintiele spiritulu omenescu. Invetiatur'a ficséza mintea elevulu asupra cunoscintiloru folositoare, lu-ocupa in directiune salutara, si astfeliu nu-i lasa timpu de a-se gándi la reutate si a-se face perversu, nemoralu. Daca invetiatoriulu a isbititu de a sterna in spiritulu teneru placere catra studiu, atunci elu a ridicatu o stavila tare in contra porniriloru urite, cari tóte ivorescu din trandavia si nelucrare. Invetiatur'a indrépta retacirile fantasiei, temperéza foculu simtiemintelor, imprascia furtun'a patimelor scl.

Obiectele de invetiamentu lu-dedau pe elevu la atentiune, statornicia si diligintia, lu-deprindu a judecá, a lucrá singuru, si astfeliu forméza mereu caracterulu lui, si facu din elu unu individulu autonomu in cugetele si faptele sale. Istoria sternesce insufletire, geografi'a tierei si gramatic'a limbei naturale descépta iubirea patriei si a limbei materne, lectur'a pieselor literare, desemnulu, cantarea desvólta gustulu esteticu scl. scl. pe scurtu cultur'a mintii intaresce moralitatea!

Dupa cele espuse este invederatu, cumcá invetiatur'a e unu mijlocu dintre cele mai puternice pentru a discipliná pe miculu scolaru si a regulá conduit'a lui morala. Scól'a este chiamata a inaltia si a rapí sufletele tinere prin farmeculu invetiaturei, asia incát se le iésa din minte gándurile de necuviintia, disordine, reutate.

Pedagogii de renume recunoscú toti puterea disciplinatóre-educativa a invetiamentulu, asia de esemplu este cunoscuta de ajunsu maxim'a celebrulu *Diesterweg*: „Die Doctrin ist die beste Disciplin!“

Totu in intielesulu acést'a se pronuntia si Ión Amos *Comenius*, didacticulu mare alu veaculu

XVII, elu graiesce astfelu: „... invetiamentulu, daca e bine intocmitu, atrage si lantuesce sufletulu scolariloru prin propri'a s'a frumsetia,“ si mai departe continua asia: „daca nu ne a succesu a gasi mijlócele, prin cari se farmecamu spiritele, inzadar vom aplicá ori câta síla, ori ce pedepse.“ Atât'a despre raportulu între disciplina si invetiamentu; se vedemu acuma, ce intielege pedagogi'a scolara sub disciplina in generalu?

Disciplin'a este complexulu acelu regule si mijlóce, prin cari se asigura mersulu liniscitu alu invetiamentului si ajungerea scopului tientitu; de disciplina se tienu tóte dispositiunile, cari scutescu moralitatea scolariului, sustienu ordinea, ascultarea si diliginti'a scl. scl.

Invetiatorii veacurilor trecute cu vérg'a si cu vorbe aspre voiau, cá se disciplineze pe scolari, impovorau memori'a lor, inse nu le desvoltau judecat'a si, nu erau in stare se le incaldiesca inim'a — ei nu erau educatori!

Pedagogi'a veacului nostru a enuntiatu principiulu invetiamentului educativu, si a facutu de datorintia pentru invetiatoriu a regulá nu numai conduit'a esterna a elevului, ci mai vertosu a formá pe omulu internu.

„Invetiatoriulu bunu va fi si disciplinatoru bunu, cine scie instruí, acel'a va scí si educá, cine instrúeaza bine, disciplinéza bine scl.“ dice éra Diesterweg.

Invetiamentulu se fie petrunsu de elementulu educativu. Ordine, ascultare, bunacuviintia, punctualitate, statornicia si iubire de lucru, tóte aceste suntu productele elementului educativu, care e sufletulu datatoriu de viétia alu scólei.

Scolariulu se lucreze in scóla — se lucreze cu iubire, se ostenésca cu dragu, unde nu esista dragostea catra invetiatura, acolo pururea va trebui se pedepsésca, si se infrunte invetiatoriulu, fara ca se véda vr'unu resultatu.

Iubirea catra invetiatura este fara indoieála mijloculu celu mai insemnatu pentru a sustiené disciplin'a!

* * *

„Scól'a fara disciplina este o móra fara apa“ spune Comenius. Disciplin'a este sufletulu motoru alu scólei; pentru aceea invetiatoriulu poporalu se-si dea tóta silinti'a de a introduce in scól'a sa indata dela inceputulu anului o disciplina aprópe militara, deprindiendu pe scolarii mici la ordine si punctualitate severa in tóte afacerile lor, pana in detaiurile cele mai neinsemnate, in specialu se observeze pururea urmatórele 10 porunci:

1) Scolariulu se fie in scóla *inainte* de venirea invetiatoriului!

2) Chiar cand ór'a bate invetiatoriulu se între in scóla si, fara traganare se incépa a instruí!

3) Invetiatoriulu se stea totdeun'a la asia unu locu, de unde scól'a intréga se o póta controlá!

4) Scolarii se respunda in frase pronuntiate, in limba corecta, cu vóce tare si curagiósa.

5) Laud'a si mustrarea se fie chiar amesurata faptei. De lauda e vrednica numai fapt'a, care l'a costatu pre scolariu incordare seriósa.

6) Invetiatoriulu se fie scurtu la vorbe, cand lauda séu mustra. Moralizarea lunga este nepedagogica. Invetiatoriulu scumpu la cuvinte este celu mai bunu educatoriu!

7) Cu scolarii slabi invetiatoriulu se aiba rebdare nesfirsita, dar sè se arete pretensivu si nepacientu catra acei'a, cari nu implinescu acuratu, ce cu usiurintia ar poté impliní.

8) Ochii scolariloru se fie atientiti pururea asupra invetiatoriului urmarindu vorbele lui cu atentiune incordata asia, precum fápturile tóte privescu neincetatu catra fati'a sórelui datatoriu de viétia!

9) Scolarii se-si tiena manile pre banca, capulu se stea dreptu, fruntea inaltata, intrég'a tiena se fie petrunsa de firmitate si cuviintia!

10) Cand ór'a departarii bate, scolarii mici se-si ridice manile si inim'a spre rugaciune si apoi, cu salutare cuviinciósa se parasésca altarulu invetiaturei in mersu liniscitu, urmariti de ochii parintelui lor sufletescu!

Pentru diversele casuri disciplinare recepte speciale nu se potu prescrie.

Pedepse pedagogice ar fi:

α) o privire seriósa, β) unu semnu de admoniare, γ) strigare pe nume, δ) infruntare scurta, ε) designarea unui locu separatu, ζ) retienere in scóla = inchisóre supraveghiata si impreunata cu ocupatiune.

La aplicarea acestoru mijlóce invetiatoriulu se tiena stensu in vedere urmatórele sfaturi:

1) pedéps'a sè se esecute cu *iubire parintésca*; se facem pe scolariu a senti, cá pedéps'a e menita spre binele, ér nu spre machnirea lui. „Scolariulu se iea pedepsele cu aceea-si sentire, cu care primesce omulu bolnavu leacurile amare! Pedepsele suntu — medicamente, si chiar pentru aceea —

2) la aplicarea mijlóceloru disciplinare se tienemu cumpetu si *mesura intielépta*; folosirea désa slabesce efectulu lor, tempesce simtiulu moralu, si rapesce timpulu scumpu alu invetiamentului.

3) In tóte procederile disciplinare recerinti'a cea mai insemnata este: *consecuenti'a*. Pedéps'a,

enunziata odata, trebuie să se execute imediatu, fara a-se alteră form'a ei câtu-si de pucinu. Nicairi nu se resbuna neconsecuenti'a mai amaru, decât la disciplina. Este foarte rationalu a esecută pedeps'a fara amenare, căci numai asia se va asociă firmu ideii faptel reles cu suveniru neplacute. Se urmamu esemplulu naturei, ea pedepsece nemijlocitu, pedepsece cu dreptate si cu o consecuentia de fieru.

4) Vorbele dure, dejositoare, apoi cu descliniere pedepsele trupesci trebuie eschise cu totul din cadrulu disciplinei scolare, ele sunt incompatibile cu demnitatea invetiatoriuului, sunt incompatibile cu principiile pedagogiei de astadi, cari pottescu, ca invetiatoriuulu să se întorca catra scolarii mici totdeun'a cu aceea iubire sacra, ce este esprimita in frumoșele vorbe ale Mantuitoriuului: „Lasati pruncii se vina la mine!“

Sunt scolari, fatia de cari pedepsele blande si umane se arata cu totul zadarnice, aici invetiatoriuulu se nu se degradeze nici decât la rol'a umilitore de panduru, ci se vina intru ajutoriu superioritatea scolare, ca să se grabesca a curati locasiulu museloru de elementele necorigibile, nedisciplinare, cari conturba dilnicu mersulu pacinicu alu invetiamentulu si infecteaza neincetatu atmosfer'a morala a scolei!

Acést'a este disciplin'a, aceste sunt armele ei si invetiatoriuulu chiebatu de câte ori disciplin'eza, se-si aduca aminte de vorbele eruditulu Comenius: „Invetiatoriuulu se urmeze esemplulu sobrelu, care: 1) *neincetatu* respandesc asupra fiintieloru tinere *lumina* si *caldura*, 2) *adeseori* le trimite *plăia* recoritoare, 3) inse numai *forte arare-ori* descarea asupra loru fulgere si tunete inspaimentatore.

Tôte legile, toate inspectiunile, intrég'a disciplina, fie aceste cât de bune, numai asia vor avé putere educativa, daca invetiatoriuulu va fi unu „*omu modelu*,“ elu are se fie insasi disciplin'a intrupata, ca se dea putere de vietia disciplinei intregi.

Portarea invetiatoriuului se face lege morala pentru scolariulu fragedu, totu cuventulu, tota fapt'a invetiatoriuului se fie petrunsa de omenia si demnitate, numai asia se va formá din miculu elevu unu omu, care stepanindu-si pornirile, va ascultá totdeun'a de vocea conscientiei, care este *vocea lui Dumnezeu!*

Dr. Piposiu,
profesoru.

Inim'a si desvoltarea ei.

(Continuare).

Impartirea patimeloru e si mai grea, cá a simtieminteloru si a motiuniloru; dreptu-aceea ne indestulimu cu insirarea celoru mai comune. Intre

aceste se afla egoismulu, avariti'a si risipirea, beti'a si patim'a seccuala.

* * *

Din cele premerse inca potemu observá, ce influentia, ce insemnatate are inim'a asupra nóstra. Influentieza asupra corpulu, si influentieza asupra sufletulu. Omulu cu inima desvoltata in directiune buna, nu va fi nendestulitu nici cu sine, nici cu sórtea sa; nu va fi robulu materialismulu, dar nu va fi nici fantastu.

Ce indestulire, ce fericire ni-causéza simtiemintele intectualu; dela câte nemoralitati si grobianitati ne retragu simtiemintele estetice; si cu cât suntemu mai receptivi pentru de a urmari frumosulu, bunulu si adevेरulu, daca adoptamu in inimile nóstre simtiemintele religiose!

Inse e cu multu mai vederósa insemnateza inimei, daca vomu privi la degenerarile ei. Se aruncamu o privire asupra aceloru nenorocosi, cari nu mai potu avé bucuria curata, pentruca s'a incuibatu reulu in inimile loru!...

Mare adeveru a disu Cicerone, caud a disu, cá asia este omulu precum i-este inim'a, căci inim'a este isvorulu tuturor fapteloru mari, bune, frumoșe si nobile, dar totodata si a dejosirei morale. Numai pana atunci e fericitu cinev'a, pana cand are inima curata, nesticata, pana cand nu s'a cufundatu in marea pecateloru; inse si atunci daca a pasitu pe calea, care conduce la nimicire totala, inca totu mai remane in inima o schinteia, care se póta aprinde, se lumineze trecutul fericitu, si se ne faca, se adoramu acelu trecut misteriosu dulce.

De aici urmeza, cá nu potemu fi indiferenti facia de calitatea, desvoltarea inimei, căci dela acést'a depinde atât fericirea individiloru, cât si a intregi societati omenesi. Si totusi ce ni-aréta esperinti'a de toate dilele? Tocmai pe desvoltarea inimei se pune mai putienu pondu. Numai mintea si érase mintea; referitoriu la inima, se indestulescu cu nescari formalitati esteriore, cu simularea, afectarea simtieminteloru. Ai se umbli o tiéra intréga, pana vei dá de o inima sincera, cu simtieminte nobile.

E adeveru, cá amu inaintatu foarte, si relatiunile nóstre sociale inca pretindu, ca scól'a se puna totu mai mare si mai mare pondu pe desvoltarea mintei, inse cine nu observa daun'a mare ce suferimu prin delaturarea desvoltarei inimei, chiar si cu privire la minte.

Ori spre ce tientesca mintea si voi'a, si ori ce rezultatu se aiba, sunt pré reci, daca inim'a a remasu neatinsa.

Dummediu ne-a inzetratu cu minte, cá se cercamu adevेरulu; si e dreptu, cá: nihil est menti veritatis luce dulcius, inse de câte ori ne

insielămu, de câte ori stămu aprópe de desperare, cand trebue se ne convingemu, cât de departe suntemu de adevărulu scrupinatu cu asia doru fierbinte!...

Si ce indrépta pasii mintei, ce ne retiene dela desperare, ce ni-reda liniscea perduta? Inim'a.

Mintea nu odichnesce in veci, totu cérca, scrutéza; apoi se ostenesce, si-mai perde din elasticitate. Inim'a nu se abate dela căile cele vechi, remane conservativa, dar plina de viétia, prin urmare pururea tenera. Pare că e menita se ne indulcésca viétia, se-le faca suferibile loviturile ursitei, si se ne incuragieze la fapte.

(Va urmă).

Krates.

Despre scóla si familia ca bas'a indoita a educatiunei si raportulu dintre acestea cu privire la romani.

Nu se póte negá, că sciinti'a si cultur'a sunt averile cele mai sigure, ce si-le póte castigá omulu pre pamentu; tenerulu inzestratu cu aceste arme spiritali, are capacitatea de a infruntá ori ce visitudini ale timpului, pentruca sciinti'a n'o rodu moliele, n'o sapa furii, si n'o mistuesce foculu. Inasotitu de muse, — dice Horatiu, scrietoriulu latin — amiculu sciintiei se arunca in valurile furiosului Bosforu fara de sfiéla, si caletoresce fara de frica prin desiérturile arenóse ale Asiriei. Si intru adevéru acestea sunt nisce asertiuni intemeiate pe esperinti'a trecutulu si dovedite prin nenumerate esemple de inventiuni, de descoperiri si victorii, ce le-au raportatu barbati de sciintia in diferite epoce pana in diu'a de adi. Mari si nalte sunt rezultatele sciintiei, incât ne-am ademeni cuprinsi de admirare, daca vomu compará lumenele presintelui cu intunereculu adencu alu timpiloru primitivi; căci nu am paté constată alta decât o divergintia colosala in cugetare si modulu de vietuire alu acestoru dóue extremităti, cá si cand pamentulu nu aru fi stapanitu si adi de asemenea fiintie create dupa tipulu si asemenarea lui Ddieu, precum erá dóra in timpul inainte de Christosu.

Si daca ne-am intrebá noi' acuma, că ce póte se fie caus'a acestoru diferentie colosale dintre trecut si presinte, nesmintitu, că vomu aflá acea cauza numai si numai in lips'a educatiunei sistematice din timpii mai betrani. Ori ce progresu in diferitele ramuri ale sciintieloru si arteloru nu se póte atribui decât educatiunei rationale din ori ce epoca. Istori'a ohiar ne inregistreá destule momente din viétia popóreloru, unde ni presinta destui barbati de unu strelucitu renume, totu atáti'a barbati distinsi prin calitátile loru eminente in diferinte directiuni; totu istori'a inse ni aréta că unii barbati, ca si acesti'a s'au impartasitu la timpul seu de o educatiune ingrigita si corespundietóre. Si érasu istori'a ne presinta si pre astfelu de barbati, ale caroru fapte ne-mane i-dovedescu de adevérati tirani intre semenii loru, precum erá bunaóra la romani, Nero si Caligula, carele si-scaldase manile in sangele maicei sale; si aici inse totu istori'a ne aréta, că caus'a reului n'a statu decât in educatiunea gresita. Dara mergendu cu unu pasu mai departe, si privind in con-

certulu diferiteloru popóre, usioru ne potemu convinge, că numai unu poporu educatu progreséza, pre cand acele popóre cari sunt lipsite de educatiune sistematica, sunt molipsite, cuprinse de o adevérata amortiéla, lipsite de ori ce insufletire fatia de totu, ce e banu si frumosu; si unu astfelu de poporu, calcatu in picioére de rót'a progresulu, este aprópe de decadintia, si nu dupa multa intardiere, acelu poporu, si-va ingropá dimpreuna cu esistinti'a si renumele seu; căci vocea presintelui necontenitu striga: „regenerati omenimea prin educatiune,“ si érasu „locu sufletulu tare, locu bratiulu vitézu.“

Si acum venindu la rendulu nostru, datorinti'a ce o impune tuturoru popóreloru principiulu de regenerare a omenimei prin educatiune, trebue se o primimu si noi de sânta si adevératulu motoru catra fericire.

I.

Considerandu noi educatiunea din familie in sensu mai laxu aflămu, că ea a fostu, este si trebue se fie un'a si aceeași. Se scie, că educatiunea are de scopu perfectiunea copilulu, atát corporalmenté, cât si spiritualmenté. Dar educatiunea din familie, cu deosebire la romani, tinde in deosebi la cultivarea in religiositate si moralitate. In familie se imprima in spiritalu copilulu, simtiemintele de iubire, căci mama s'a inca iubesece, copilulu nostru va fi miostivu, că i mamasa-lu invatia acést'a; copilulu invatia tóte dela mama sa, elu plange si ríde deodata cu mama sa, căci infantele nu aduce pe lume cu sine alt'a, decât boldulu imitativu, si nici că scie alta decât imitá. Deodata cu laptele maternu copilulu si suge si limb'a, ér educatiunea mamei i-imprima caracteru. Precum este mam'a, asia va fi si copilulu, căci nevinovatalu in fraged'a etate pre cine imitéza mai multu decât pre mama, sa — fiindca ea ea este mai aprópe de densulu, si ea-i da lui tóte cele de lipsa; si de aceea apoi ce vede, că face mam'a, imitéza copilulu.

Se voru ivi inse unele opiniuni false provenite dela unii ómeni de o credentia bizara, cari se voru incumetá a sustiené, că romanulu in genere ii lipsesece cu totalu educatiunea familiara. Despre rătăcirea acestor'a, nici că ne potemu indoi. Trecutul este marturu despre contrariulu. Este faptu constatat, că famili'a a fostu si este sorgintea adevérata a simtieminteloru celor mai vii, de religiositate, moralitate si de nationalitate pentru unu poporu. Au nu erau timpuri de teróre, timpuri de trista memorie pentru noi acelea, cand romanulu erá condamnatu la jugulu selaviei, si cand nici că cunoscea catusi de putieniu importantia scólei; dar pentru aceea elu tot-déun'a si-a iubit cu perseverantia patri'a si natiunea, si nu si-a parasitu religiunea, ci cu frunte senina au declinatulu dela sine ori ce pretensiuni nejuste, a brutalitătii ordeloru barbare, visavi cu proprietátile loru cele scumpe, ereditate dela gloriosii loru strebuni. Intrebu eu óre cine altulu, daca nu famili'a a imprimatu acea amóre si perseverantia in inim'a romanulu, fatia de acele proprietati mostenite?! Iata, dara productulu educatiunei familiare la romani!! Si de n'au peritu romanulu in abisulu intunerecului alu secliloru trecuti, — nici adi nu va perf, cand lumin'a educatiunei publice si-au inclinatulu radiele si peste palid'a lui frunte.

Din acestea urméza dara, că famili'a este prim'a basa a educatiunei, căci „primele impressiuni, ce le primesce copilulu in sufletulu seu, nu se stergu nici odata“ —

dice principialu pedagogicu basatu pe esperintia indelungata. Si intru adevuru nu se pôte negá, cá o educatiune gresita din familie cu greu se pôte reabilitá mai tardiu. Caligula, care erá laptatu de o tirana, au nu-si omori si pre invetiatoriulu seu? La oper'a marétia a educatiunei prin urmare mam'a este chiemata in deosebi, de a pune primele base solide, pentru cá ea petrece mai multu in societatea copilului, de sine intielegendu-se, ca nici tatalu se nu intre-lase ori ce ocasiune binevenita, dara de a-se ocupá cu miculu nevinovatu, din carele va avé se ésa la timpulu seu, unu membru folositoriu alu bisericeii si unu cive bunu alu statului; cáci copilulu in frageda etate este formabilu ca cér'a, in care poti gravá, ce tipu ti-va placé: Ferice de acea familie, care invatia dela inceputu pre copiii sei in religiositate si moralitate, cáci din aceste dóue isvorescu apoi tóte celelalte virtuti!

II.

Din familie se continua educatiunea in scól'a publica. Aici este datu copilulu sub ingrigirea educatoriului, carele eventualminte are se modifice, si se indrepte gresielile, ce le-a adusu copilulu cu sine, din cas'a parintésca, si se continue la lucrarea operei. —

Astadi si romanulu are scóle, inzestrate cu tóte cele necesarie pentru sustinerea lor. Asemenea altoru popóre si romanulu a inceputu a-se familiarisá cu idei'a de scóla. Scólele si la noi suntu provediute cu invetatori de profesiune, calificati pentru acésta cariera, nu ca in trecutu, si nu e de doritu alt'a, decát a lucrá cu diligitintia, cáci secerisulu a ajunsu!

Dar care este óre chiamarea scólei? La acést'a intrebare respunsulu nu pôte fi altulu, decát *a face din omu aceea ce trebuie se fie*. Omulu este fiintia rationala, si scól'a are se-lu creéca pre omu, dupa principiile ratiunei sanatóse. Omulu este creatu dupa tipulu si asemenarea lui Ddieu; dar omulu pórtá acestu tipu, numai pana cand elu este religiosu si moralu. Asia dara pre langa cunosciintele vietii practice scól'a are datorint'a, de a invetiá pre copilu in religiune si moralitate; cu alte cuviate: *scól'a are se suplinésca aceea, ce famili'a a intrelasatu*. Scól'a are de lucra cu copii de diferite plese; unii copii aducu cu sine mai multe cunosciinte, din familie, din tóte ramurile, altii mai putiene; unii copii aducu in scóla moravuri bune, altii rele si aceste defecte scól'a are se le indeplinésca, si atanci vá face din omu aceea ce trebuie se fie, care este si misiunea grea a scólei.

Urméza dara de aici, cá *scól'a este alu doilea factoru pentru incoronarea operei in educatiune*.

III.

Dar nici famili'a fara de scóla si nici scól'a fara de conlucrarea reciproca a familiei nu pôte produce in educatiune rezultatu imbucuratori; ci acéstea trebuie se lucre in acordu, daca dorim fericirea nóstra prin educatiune. Cand vorbescu eu despre scóla si familie, si sustienu, cá acesti doi factori forméza bas'a indoita a educatiunei, nu intielegu alta, decát cá ambii factori lucra in un'a si aceea si directiune, cá se spriginescu unulu pre altulu imprumutatu in realizarea aceluasi scopu, si cá acelu scopu fara de conlucrarea reciproca nu s'ar puté realizá.

Durere inse suntu unii ómeni, nu numai in poporulu de rendu, dar chiar si in clasele culte ale so-

cietátii, cari credu, cá si-au implinitu datorint'a, ca parinti, concrédiendu scólei pre copiii lor, dela care pretindu apoi cá ea se faca totulu ce se recere dela o educatiune corespundietóre. Altii mergendu unu pasu mai departe, facu scól'a unica respodiabila de ori ce escedintie eventuali; si suntu in fine o seama de ómeni, cari lucra diametralu-opusu cu tendintiele scólei, parte din ignorantia, parte din mandrie desiertá si parte din malitie. Unii ca acesti'a au aceea rategita credintia, cá scól'a este chemata a face totulu, ce privesce educatiunea.

Nu se pôte negá inse, cá scól'a este cea dantainu chemata se-si implinésca misiunea ei cea inalta, si saerele datorintie; dar nu mai putienu este chiamata si famili'a a-se pune in legatura imediata cu scól'a, — legatura armonica se fie intre acesti 2 factori ai educatiunei, daca vomu a merge pe unu drumu siguru la rezultatulu doritu.

Se contemplamu numai natur'a, si vomu aflá cá tóte fiintiele din lume se desvólta dupa o lege a firei, data in lume de creatoriulu. Se privimu la pomi-siorulu din gradina si vomu vedé, cá acél'a recere ingrigire necontentita, trebuesce curatitu de ramuri vestede, de insecte stricacióse s. a. daca dorimu se produca fructe sanatóse si frumóse; si precum animalele le grigimu, le cultivámu in modu rationalu, pentru ca se ne aduca folosu, intocmai astfelu si copilulu, pretinde o ingrigire necontentita, aretandu-i totdeun'a directiunea, ce trebuie se urmeze in viétia, daca vomu ca cu timpulu se se desvólte dintrensulu omulu folosulu si alu binelui comunu.

Si dintre tóte clasele poporului numai tieranulu nostru vá puté face obiectiunea, cá elu nu pôte controlá purtarea fiului seu, cáci nu scie carte s. a.; si iéta, tocmai pentru acést'a e fórte eficace consiliulu de a-se pune in contielegere de aprópe cu invetiatoriulu, si vá scii controlá pe fiulu seu. Nu mai putienu inse si invetiatoriulu are sánta datorintia, de a-se pune in raportu directu fatia cu parintii copiiloru, consultandu-i pre acesti'a despre purtarea fiiloru lor, si aretandu-le directiva in educatiune, pentru bun'a prosperare a acelor'a, daca se intielege — si elu este petransu de chiemarea s'a si de binele comunu, care-lu reclama dela noi spiritulu presintelui. Dar scól'a la rendulu seu are datorintia si de a incunosciintá pre parinti despre purtarea rea a fiiloru lor, si a o face acést'a cu bunavointia si deplina consciintia, daca dorimu ridicarea nóstra dela o stare amara, la alt'a mai buna.

Si pana cand famili'a va puté corespunde postulatelor pedagogiei, pana cand ea-si vá pastrá cu deplina sanctitate frumósele sale calitáti: religiositatea si moralitatea, respectulu catra auctoritátele scolare si semtiulu de sacrificiu catra scopurile culturale; pana atanci tóte aceste calitáti ale familiei romane, servescu de bunu auguru, pentru eluptarea gloriei pe campulu luptei.

Si éra si pana cand scól'a vá intrebuintá tóte mijlócele posibile pentru inaintarea poporului in cultura; pana cand scól'a propaga in poporu susu si tare religiositatea si moralitatea; si in fine pana cand ea va sterni in poporu iubirea de limba si natiune; pana atanci si ea va prosperá paralelu cu poporulu. Si ferice de acelu poporu, care are astfelu de scóle, inzestrate cu astfelu de invetatori cáci viitorialu lui va fi a se chemá alesu intre cei alesu!

Unu rennimitu pedagogu teoreticu, cu privire la scóla astfelu se exprima: „dati-mi scól'a si voi

reformá intrég'a lume; éra pedagogii practici din timpurile mai nóue dupa lunga esperintia aflara, cá pentru reformarea lumii prin educatiune scól'a nu este suficienta, de unde ei formulara acestu principiu pedagogicu in urmatóarele: „pune scól'a in raportu nedespartitu cu famili'a si numai atunci vei poté reformá omenimea, prin educatiune.“ Si intru adeveru despre valórea acestui principiu nici cá ne putem indoi. Pentruca este sciutu, cá in cele mai multe casuri famili'a numai, paraliséza mare parte, m'a potu dice cu totulu, rezultatulu asteptatu alu grelelor fatigii, ce le indura bietulu invetiatoriu intru realisarea scopului seu. Ca se nu me estindu mai departe, credu a fi destulu a amintt pentru intarirea acestei asertiuni unmai casulu, cá de câte ori chiar parintii din nepreceperea loru, in locu de a incuragiá la invetiatura pre copiii loru, li inspira dispretiu facia de studiu sub cuventulu: „lasa cartea cá nu vei traí tu din ea; cáci daca mosii si stramosii nostri au potutu traí far'de carte, si noi putem fi fara de ea, sciindu, cá si asia nu te voi face preotu seu advocatu.“ Éta dara unde zace caus'a reului — in insasi famili'a! Acest'a este mare defectu la poporulu nostru, si prin urmare treb.e reparatu prin insisi invetiatorii si preotii poporului, daca dorimu castigarea unei imbunaatiri pe terenulu educatiunei. Si cum se póte delaturá óre acestu reu alcumu, decât numai printr'o lucrare armonica dintre scóla si familie; cáci numai atunci progresulu nostru in educatiune vá fi garantatu.

De aceea eu credu, ca invetiatoriulu numai atunci vá ajunge scopulu educatiunei, daca va fi nu numai cu privire la cele ce se tienu de scóla, ci si va indreptá privirea sa si asupra familiei, ca astfeliu scól'a se pasiésca in educatiune mana-n mana cu cas'a parintésca.

Nicolau Crismariu,
invetiatoriu.

D i v e r s e.

* **Venerabilulu consistoriu gr. or. din Oradea** mare intrunitu Luni'a trecuta in siedintia plenaria sub presidinlu Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu Ioanu Metianu — pre bas'a alegerii si respective candidării, efeptuite prin sínódele protopresviterale concerninti — a denumitu de protopresviteru pentru tractulu protopresviteralu alu Beliului pre parintele Petru Suciú, asesoru referinte la consistoriulu din Oradea mare; ér pentru tractulu Pestesiuului pre parintele Teodor Filipu, parochu in Lugasiulu de sus, si fost administratoru protopresviteralu alu acestui tractu.

Felicitámu pre noii parinti protopresviteri, si dorimu, cá Ddieu se-le ajute se póta conduce multi ani clerulu si poporulu credintiosu, incredintiata, pastorirei densiloru.

* **Conferintie literarie in Aradu.** Astadi la órele 6 dupa amédi, precum am anuciatu in numerulu trecutú, va tiené in sal'a institutului ped.-teol. din Aradu dlu profesoru Romulu Ciorogariu o conferintia literaria: „despre liberalismu in biserica,“ ér Duminee'a viitória in 16/28 Decemyre a. c. se va tiené totu in numit'a sala la órele 6 dupa amédi o a dóu'a conferintia prin dlu Augustin Hamsea. Ds'a va vorbi „despre tieranulu romanu.“

* **Parastasu.** Ieri s'a oficiatu in biserica catedrala din Aradu prin ieromonachii Augustin Hamsea

si Vasiliu Mangr'a, si preotii Gavriil Bodea si Victor Rusu unu parastasu pentru fericitulú Alecsandru Gavr'a, fostu directoru alu preparandiei romane din Aradu — fiendu de facia membrii familiei repostatului, corpulu profesoralu alu institutului pedagogico-teologicu si elevii acestui institutu, precum si mai multi membrii ai consistoriului diecesanu.

* **Actu de caritate.** Primulu din comun'a Secusigiu urmatóri'a epistóla: Domnule redactoru! La 21 Noemvre a. c. a arsu edificiuulu scólei din Secusigiu. Din norocire edificiuulu acest'a a fost asiguratú, si astfeliu comun'a bisericésca va fi desdaunata. Adeverata nenorocire inse l'a lovitú pre colegulu invetiatoriu, dlu Petru Seré'a, carele avú o dauna de 700 fl. v. a. devenindu adeca prada fiacariloru tóta averea sa mobiliara. Spre a veni in ajutoriu numitului invetiatoriu la iniciativ'a dlui inspectoru scolaru s'a intreprinsu o colecta, si spre mangaiarea familiei nenorocite s'a adunatu sum'a de 7 fl. si 10 meti de gráu. Fiendu inse detorinti'a nóstra a-ne ajutá unii pre altii, — la indemnulu numitului domnu inspectoru mi-permitu a-me adresá catra colegii invetiatorii din diecesa, si a-i rugá, cá se binevoiesca a intreprinde colecte pentru famili'a dlui Petru Seré'a, — cu acea observare, ca ceea ce ar resultá din aceste colecte se binevoiesca a tramite subscrisului in Secusigiu (Székesut Temes-m.), carele la timpul seu nu voiu intrelasá a dá socóta publica. Secusigiu in 2 Dec. 1884. *Moise Avramescu,* invetiatoriu.

* **Oferte pre seam'a seminariului diecesanu.** La iniciativ'a si prin staruinti'a parintelui *Georgiu Drimbea*, parochu in comun'a Toboliu, protopresviteratu Oradei-mari a incursu pre seam'a seminariului sum'a de 115 fl. 10 cr. dela urmatorii domni contribuitori:

Georgiu Drimbea preotu 20 fl. Ambrosiu Popovicu 10 fl. Fekete József 2 fl. Georgiu Usvat 1 fl. Moisie Csukle 1 fl. Moisie Szaporanu 1 fl. Teodoru Aburdanu 1 fl. Nicolae Csok 20 cr. Georgie Berke 60 cr. Dimitriu Papp 1 fl. Petru Luncanu 40 cr. Floarea Zigrea 1 fl. Florea Albutiu 1 fl. Ioan'a Csukle 1 fl. Ioanu Bikis 1 fl. 50 cr. Iosifu Bernat 50 cr. Florea Lippai 1 fl. Mari'a Durgen 60 cr. Ioanu Gitea 1 fl. Ioanu Barna 1 fl. Ioanu Osvátu si Vasilie 2 fl. Petru Mocianu 1 fl. Moisie Munteanu 1 fl. Teodoru Puskas 1 fl. Nicolae Hegedüs 1 fl. Teodoru Mocianu 2 fl. Vasile Codila 2 fl. Ioanu Olariu 1 fl. Teodoru Codila Isaj 1 fl. Petru Zigre 2 fl. Ioanu Munteanu 1 fl. Moisie Heringu 4 fl. Mari'a Ciucle 1 fl. Vasiliu Ioanu Albutiu 40 cr. Flórea Georgiu Munteanu 2 fl. Georgiu Codila 3 fl. An'a Munteanu 1 fl. Nicolae Anastasia si Filipu Munteanu 3 fl. Teodoru Hering 2 fl. Ioanu Hering 2 fl. 50 cr. Georgiu Codila 1 fl. Petru Gitea 1 fl. Georgiu Hering 1 fl. Sandru Usvat 1 fl. Dimitrie Usvat 1 fl. Teodoru Leteu 1 fl. Ioanu Albuez 50 cr. Teodoru Csukle 2 fl. Raveic'a Csukle 1 fl. Georgie Hering 4 fl. Florea Mikodi 40 cr. Mari'a Szakau 1 fl. Moisie Hering 2 fl. Flórea Hering 1 fl. Georgiu Szaparanu 1 fl. Georgiu Heghedüs 1 fl. Petru Aburdanu 1 fl. Georgiu Czok 1 fl. Demetriu Papp 2 fl. Teodoru Aburdanu 5 fl. Teodor Rodila 2 fl. Ioanu Moceanu 2 fl. Dimitrie Aburdanu 1 fl. 50 cr.

Cand aduceam acést'a la cunoscinti'a onoratului publicu, nu putem intrelasá a nu esprimá si pre acést'a cale multiemit'a cea mai cordiala domniloru contribuitori.

EDICTU.

Anna Lesianu, soti'a legiuita alui *Iosifu Dioszegi* din Giul'a-magiara, carea parasindu-si barbatulu seu de 3 ani de dile fara a i-se sci ubicatiunea, conform decisului scaunului protopopescu alu Chisineului dtto 29. Octomvre 1884. Nr. 54. cu acést'a este avisata, ca in terminu de 6 luni, sè se presenteze inaintea acestui scaunu, unde barbatulu au intentatu contra ei procesu divortialu, càci in casu de necompareare, se va decide caus'a si in absentia ei fara de nici o impecare.

Din siedinti'a scaunului protopopescu alu Chisineului tienuta in Chitighazu la 29. Octomvre 1884.

Petru Churilescu, m. p.
protopresviteru.

Avisu!

Pentru ca se potemu incheia socotile anuali, rogàmu pre domni abonenti ai fòiei nòstre cari suntu restanti cu pretiulu de abonamentu, se binevoésca a ni tramite pretiulu cat mai in graba. — Administratiunea tipografiei diecesane.

Concursu.

Din lipsa de recurenti se escrie a 3-a óra concursu pe postulu de capelanu de clas'a III-a pe langa neputinciosulu preotu Ioan Radulescu din comun'a Dragsina, protop. Jebelului cu terminu de alegere pe 23 Decemvre a. c. st. v. cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: a) $\frac{1}{3}$ parte din un'a sesiune paroch. comasata b) $\frac{1}{3}$ parte din tóte venitele stolare dela 112 familii c) $\frac{1}{3}$ parte din birulu paroch. si adeca: 84 case dau $\frac{1}{4}$ éra 20 de case dau câte 5 oche de bucate parte grân, parte cucutuza.

Doritorli de a competá la acestu postu au a-si trimite suplicele de concursu instruate conform stat. org. si regulamentului pentru parochii district. prot. Alesandru Ioanovicu in Jebelu pana la terminulu susindicatu.

In fine se obsérva, ca alesulu capelanu in intielesulu §. 4 p. 2 din regulamentulu pentru parochii dupa mórtea preotului urméza ca parochu fara a se mai face alta alegere.

Recurentii sub durat'a concursului av a se presentá in st. biserica din locu spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Dragsina in 25 Noemvre 1884.

Comitetulu parochinlu.

In contielegere cu Protopresviterulu tractualu.

Pentru statiunea vacanta de invetiatoriu din comun'a *Susaniu*, protopresviteratulu Bateniloru se escrie concursu cu terminu de alegere pre 27 Decemvre a. c. st. v. cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: a) in bani 120 fl. v. a. si anume 80 fl. dela comuna, ér 40 ajutoriu dela venerabilulu consistoriu; b) 6 cubule de bucate, jumetate grân, jumetate cucuruza; c) dela 80 numere de case câte o itia de mazere; d) 8 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scól'a; e) Pausialu pentru scripturistica 6 fl.; pentru conferintie 6 fl. si cortelu liberu cu gradina de legume.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si substerne recursele loru adresate comitetului parochialu, prin dlu administratoru protopresviteralu alu Bateniloru Mihaiu Sturz'a in Seprós pana la terminulu indicatu mai sus, si a-se presentá in vre-o Dumineca, seau serbatóre in sant'a biserica din Susani spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Susani in 6 Decemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

Conform decisiunei consistoriale de datulu 29. Octomvre a. c. Nr. 1000 B., pentru indeplinirea parochiei vacante de class'a prima din comun'a bisericésca gr. or. *Giresiu*, protopresviteratulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminu de 30 de dile dela prim'a publicare.

Dotatiunea preotiesca se cuprinde in:

1. Sessiunea parochiala constatatória din 28 jugere catastrale.
2. Birulu preotiescu, dela cei cu pamentu câte 1 fl. éra dela dileri câte 50 cr. dela fie-care numeru de casa.
3. Stólele usuate si indicate in protocolulu comitetului parochialu dtto 22. Noemvre a. c. Nr. 4.
4. Cas'a parochiala cu intravilanu.

Recurentii vor avé recursele instruite cu documintele prescise pentru parochiele de class'a prima si adressate comitetului parochialu din Giresiu, — a le tramite administratorului protopopescu Tom'a Pacala in Zsáka p. u. Furta (Biharmegye), — avendu a se presentá in un'a dumineca séu serbatória in S biserica spre a-si aretá desteritatea in cele bisericési.

Se obsérva cà alegendu-lu pe timpulu dela 21. Septemvre 1884, pana in 21. Septemvre 1885, — conform §-lui 8 din regulamentulu pentru parochii. — jumetate din venitul parochiei va avea se dee veduvei preotese.

Terminulu de alegere in sensulu Stat. org. se vá publicá cu 8 dile mai nainte in biserica din Giresiu, despre ce voru fi avisati si recurentii.

Giresiu, 22. Noemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Toma Pacala**, m. p. administratoru protopopescu.

Amesuratu ordinatiunei consistoriale de datulu 29. Octomvre a. c. Nr. 1048. B., pentru deplinirea parochiei vacante — de class'a a dóu'a — nou organiate din *Suiugu-Iteu*, protopresviteratulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminu de 30 de dile dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt:

1. Cas'a parochiala cu dóue chilii, camera, grajda de vite, gradina de legami si dóue intravilane.
2. 49. jugere de pamentu comassatu — aratoriu si fenatiu.
3. Birulu dela 141 Nri de case, dela fie-care numeru 1 mesura de bucate $\frac{1}{2}$ grân $\frac{1}{2}$ cucuruza in grauntie.
4. Stólele indatinat; — numerulu sufleteloru e 550.
5. Dile de lucru: cu plugulu 35, éra cu manile 91.
6. 4 orgii de lemne.

Emolumintele de sub Nri 1—6, computate in bani, dau o suma numerica de 690 fl. v. a.

Recurentii vor avea recursele instruite cu documintele prescise de Stat. org. si de §-lu 15. lit. b) din regulamentulu pentru parochii, adressate comitetului parochialu din Suiugu-Iteu, a-le tramite

subscribului administratoru protopresviteralu in Zsáka p. n. Furta; — avendu pana la alegere a-se presentá in un'a duminica ori serbatória in S. Biserica din Saiugu, spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Terminulu de alegere se vá publicá ca 8 zile mai nainte in S. Biserica din Saiugu, despre ce voru fi avisati si recurintii.

Saiugu, 20. Noemvre v. 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Toma Pacala**, m. p. administratoru protopopescu.

Pe bas'a decisului Ver. Consist. alu Caransebe-siului Nr. 691 B pentu postulu de capelanu pe langa neputinciosulu parochu Ioachim Balanu, din *Sacosiu-ungurescu*, in protop. Lugosiului; se escrie concursu, cu terminu pana la 16. *Decemvre vechiu*, cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: 10 jugere pamentu aratoriu, dela o suta de case câte 15 oche cucuruзу in bómbe si a trei'a parte din stóla cadietórie.

Recursele conform statut. org. bis. si Regulamentului pentu parochii, a-se adresá catra comitetulu parochialu gr. or. din Sacosiulu-ungurescu si a-se tramite Rev. D. George Pesteanu, protopresviteru in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. tractualu.

Devenindu vacantu postulu de docenta la scól'a confesionala din *Ecic'a-romana*, cottulu Torontalu, protopopiatulu B.-Comlosiu — se escrie concursu pentu deplinirea aceluia cu terminu de alegere pe 30. *Decemvre a. c. st. v.*

Emolumintele sunt in bani 300 fl.	
in relutu pentu cortelu	40 fl.
pentu conferintie	12 fl.
pentu scripturistica	5 fl.

Sum'a 357 fl.

Invetiatórea va fi obligata a invetiá si mánuce invetiacelele in scóla si la lucrulu de mana pe cât se póte mai frumosu; asiderea se recere ca se scie si limb'a magiara. — Recursele adresate Comitetului parochialu, sunt a-se tramite concernintelui protopopu Vichentie Sierbanu, — via N. Kikinda — la B.-Komlos pana la 25 Decemvre.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **V. Sierbanu**, prot. B.-Comlosiu.

Prin acést'a se deschide concursu pentu ocuparea postului de invetiatoriu la clas'a II. a scólei confesionale gr. or. romane din *Racadi'a*, protopresviteratulu Bisericeii-albe, cu terminulu de 16. *Decemvre 1884*. in care di seva tiné si actulu alegerii.

Emolumintele sunt:

a) Salarialu	320 fl.
b) Cortelu liberu in noulu edificiu scolare.	
c) 24 metri cubici lemne de arsu clas'a II. á 2 fl. 50 cr. = 60 fl. din care are se-se incaldiasca si scól'a	

d) Pausialu pentu conferintii. nvetiatoresci 12 fl.

e) Pausialu pentu scripturistica 10 fl.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a produce **armatórele**:

- 1) Estrasu de botezu cumca sunt romani gr. or.
- 2) Testimoniu cumca au absolvatu pedagogi'a intr'unu institutu din Metropoli'a nóstra.
- 3) Testimoniu de cualificatiune, si
- 4) Testimoniu de cualificatiune din limb'a magiara spre a putea propune in scóla, in intielesulu legii tierii.

Recurrentii sunt poffiti a-se presentá intr'o duminica séu serbatóre in s. biserică spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu, de-órece invetiatorii sunt obligati a conduce cantarea in biserică.

Recursele astfeliu instruite au a-se adresá comitetului parochialu la adres'a Rev. Dnu Filip Adam administratorulu protopresviteratulu Bisericeii-albe, in Iam.

Racadi'a, 18. Noemvre 1884. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopopu tractualu.

Se escrie de nou concursu pentu intregirea postului invetiatorescu din comun'a gr. or. *Drinov'a*, cottulu Carasiu-Severinu, protopresviteratulu Fagetului cu terminu de alegere pe 27. *Decemvre st. v. a. c.* cand se va tiené si alegerea.

a) Emolumintele in bani gat'a	109 fl. v. a.
b) Spese pentu conferintiele invetiatoresci	3 fl.
c) Spese pentu scripturistica	2 fl.
d) Curatitulu scólei	3 fl.
e) Lemne in natura 8 orgii, 4 orgii pentu scóla si 4 pentu invetiatoriu.	
f) In naturale 15 meti grâu si 15 meti cucuruзу.	

Cortelu liberu si gradina de legumi.
Recursele instruite in sensulu stat. org. si regulamentului adresate com. parochialu din *Drinov'a* se le subscérna Rever. Domnu Atanasiu Ioanovicu, protopresviteru in Fageta.

Drinov'a, in 1. Noemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protop. tractualu **Atanasiu Ioanovicu**, protopresv.

Se escrie concursu pentu intregirea postului invetiatorescu din comun'a gr. or. *Susani*, comitatulu Carasiu-Severinu, protopresviteratulu Fagetului cu terminu pana in 20. *Decemvre st. v. a. c.*

a) Emolumintele sunt in bani gat'a	129 fl.
b) Pentu lemne din care are a-se incalzi si scól'a	24 fl.
c) Pentu scripturistica	4 fl.
d) Pentu conferintiele invetiatoresci	spese 10 fl.
e) Simbri'a servitoriului la scóla	10 fl.
f) Naturale 20 meti de cucuruзу, si 10 meti de grâu curatu.	
g) Cortelu liberu si gradina de legumi.	

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite recursele lor, instruate conform prescri-seloru stat. org. bis. si ord. cons. Rev. Dnu Atanasiu Ioanovicu, prot. in Fagetu, pana la espusulu terminu, au a-se presentá in s. bis. spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Susani, in 2. Noemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu prot. tractualu **Atanasiu Ioanovicu**, protopresv.